

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 257/2026-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátkou JUDr. Evou Klemovou, M. R. Štefánika 6, Pezinok, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 46C/31/2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 17. apríla 2026 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Mestského súdu Bratislava IV (ďalej len „mestský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 46C/31/2024 (ďalej len „napadnuté konanie“). Navrhuje tiež priznať mu primerané finančné zadostučinenie 5 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ v procesnom postavení žalovaného je sporovou stranou o vylúčenie z užívania nehnuteľnosti, ktorý iniciovala jeho bývalá manželka 15. augusta 2024 podaním žaloby na mestskom súde. Opíšu chronologický priebeh napadnutého konania, sťažovateľ v podstatnej časti uvádza, že po pridelení veci zákonnému sudcovi JUDr. Maškovičovi, mestský súd vyzval žalobkyňu na zaplatenie súdneho poplatku 1. júla 2025. Opatrením predsedníčky mestského súdu sp. zn. SprV/639/2025 z 23. septembra 2025 bol pôvodný zákonný sudca dočasne pridelený na Krajský súd v Bratislave (s účinnosťou od 1. októbra 2025, pozn.). Vec sťažovateľa bola pridelená novej zákonnej sudkyňi 12. novembra 2025. Mestský súd

uznesením z 10. februára 2026 vyzval sťažovateľa na vyjadrenie sa k žalobe a ostatným podaniam a prílohám žalobkyne (rozsah 94 strán), uvedené uznesenie bolo sťažovateľovi doručené 20. marca 2026. Právna zástupkyňa sťažovateľa 1. apríla 2026 požiadala o predĺženie lehoty na vyjadrenie k žalobe, vyjadrenie bolo mestskému súdu zaslané 15. apríla 2026.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažnostná argumentácia je založená na tvrdenom porušení označených práv zbytočnými prietiahmi mestského súdu. Sťažovateľ špecifikuje obdobie nečinnosti mestského súdu v trvaní takmer 18 mesiacov (od 15. augusta 2024 do 10. februára 2026), v ktorom súd nekonal s výnimkou výzvy na úhradu súdneho poplatku za podanú žalobu. Ku dnešnému dňu je napadnuté konanie iba v štádiu doručenia vyjadrenia sťažovateľa k žalobe, na ktoré bude nadväzovať postup podľa § 167 ods. 3 a 4 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a až následne bude nariadené pojednávanie vo veci samej. Upriamuje na pozornosť na nesústredenú a neefektívnu činnosť mestského súdu (čo bližšie nešpecifikuje), ktorú nepovažuje za relevantnú a smerujúcu k rozhodnutiu o podanej žalobe a odstránení právnej neistoty, ktorá sa týka užívacieho práva sťažovateľa k nehnuteľnosti (záhradnej chatke, pozn.) a tvorí predmet súdneho sporu.

4. Sťažovateľ ďalej pomerne obsiahlo uvádza údaje ku svojej osobe. Zdôrazňujúc svoj vysoký vek (70 rokov), onkologické ochorenie, predchádzajúce väzobné stíhanie a ťaživú životnú situáciu (sťažovateľ je ťažko zdravotne postihnutou osobou a bezdomovcom bývajúcim v garáži, pozn.), žiada ústavný súd o prieskum postupu mestského súdu.

5. Citujúc recentnú právnu úpravu a početnú judikatúru ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva k problematike zbytočných prietahov, sťažovateľ zdôrazňuje, že nečinnosť mestského súdu viedla aj k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu garantovaného čl. 46 ods. 1 ústavy. V napadnutom konaní mestský súd rozhoduje o vylúčení užívania nehnuteľnosti, ktorá patrí do zatiaľ nevyporiadaneého bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Súdný spor je teda konaním o základnom práve vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy a jeho výsledkom bude rozhodnutie o tom, či užívacia zložka vlastníckeho práva sťažovateľa k nehnuteľnosti bude obmedzená alebo nie. Priznanie primeraného finančného zadost'účinenia sťažovateľ odôvodňuje najmä svojou ťaživou životnou situáciou opísanou v bode 4 svojej ústavnej sťažnosti.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všetky zákonom o ústavnom súde požadované náležitosti (§ 39, § 43, § 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

III.1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru:

7. Ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania. Inak povedané, ústavný súd môže prijať na ďalšie konanie len taký návrh na začatie konania, ktorý obsahuje všetky náležitosti ustanovené zákonom o ústavnom súde.

8. Z hľadiska predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti je podstatná najmä požiadavka plynúca z § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde, a to požiadavka relevantnej ústavnoprávnej argumentácie (konkrétne skutkové a právne dôvody) namietaného porušenia práv, ako aj z § 45 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je ústavný súd viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ak § 89 tohto zákona neustanovuje inak.

9. Vo svojej ustálenej judikatúre ústavný súd opakovane konštatuje, že je základnou povinnosťou sťažovateľa, aby odôvodnenie ústavnej sťažnosti obsahovalo čo najpresnejší opis skutkového stavu a najmä logickú právnu argumentáciu, na základe ktorej možno konštatovať existenciu príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom, resp. rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a porušením v ústavnej sťažnosti označených práv garantovaných ústavou, resp. kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou, ktorého vyslovenia sa sťažovateľ v petite svojej ústavnej sťažnosti domáha (IV. ÚS 574/2018, m. m. IV. ÚS 359/08, IV. ÚS 198/2012).

10. Ústavný súd na tomto mieste považuje za potrebné upozorniť, že odôvodnenie ústavnej sťažnosti sťažovateľa nepredkladá žiadne konkrétne identifikovateľné dôvody, pre ktoré by postupom mestského súdu v napadnutom konaní malo dôjsť k porušeniu práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru). Poukázanie na nečinnosť mestského súdu v priebehu napadnutého konania kumulatívne v intenciách jeho doterajšej dĺžky 20 mesiacov nie je dostatočným argumentom preukazujúcim zásah do sťažovateľom označených práv. Ústavná sťažnosť tak napriek kvalifikovanému právnomu zastúpeniu nespĺňa zákonom požadovanú náležitosť, a to odôvodnenie návrhu (§ 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde) v podobe konkrétnych skutkových a právnych dôvodov, pre ktoré malo podľa sťažovateľa k porušeniu jeho práva dôjsť [§ 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde]. Preto v tejto časti ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny:

11. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny (to rovnako platí aj k právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom znamenajúcim nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. II. ÚS 118/2019, I. ÚS 250/2020, I. ÚS 318/2022).

12. Ak namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov, ide o zjavnú neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať takú ústavnú sťažnosť, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 110/02, II. ÚS 66/2011, IV. ÚS 473/2012, III. ÚS 288/2016, II. 59/2019).

13. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoju dnes už stabilnú judikatúru k namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, v ktorej opakovane konštatuje, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie tohto základného práva (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 61/03, III. ÚS 372/09). V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní zistí, že namietaný postup všeobecného súdu sa nevyznačuje takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavnú sťažnosť spravidla odmieta ako zjavne neopodstatnenú (napr. IV. ÚS 221/05, III. ÚS 126/2010, I. ÚS 96/2011, I. ÚS 141/2024).

14. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02).

15. V konkrétnom prípade sťažovateľa ústavný súd nezistil osobitnú právnu či faktickú zložitosť veci. Predmet konania možno zaradiť medzi bežnú agendu všeobecných súdov. V doterajšom priebehu napadnutého konania sťažovateľ svojím správaním k dĺžke súdneho sporu neprispel, hoci žiadal o predĺženie lehoty na vyjadrenie sa k žalobe a doručovaným písomnostiam žalobkyne (k tomu bližšie bod 2 odôvodnenia rozhodnutia).

16. Čo sa týka významu sporu pre sťažovateľa, výsledok napadnutého konania je pre neho nepochybne dôležitý a ústavný súd považuje za legitímnu požiadavku sťažovateľa dosiahnuť stav právnej istoty. Táto je však subjektívne oslabená, berúc zreteľ na celkovú doterajšiu dĺžku konania vo veci samej, ako aj skutočnosť, že nejde o konanie vyžadujúce výnimočnú rýchlosť konania.

17. Pokiaľ ide o postup súdu, ústavný súd z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh považuje za preukázané, že po doručení žaloby 15. augusta 2024 mestský súd ostal po dobu takmer 11 mesiacov nečinný, keď 1. júla 2025 vyzval žalobkyňu na zaplatenie súdneho poplatku. Následne došlo vo veci sťažovateľa k zmene zákonného sudcu (12. novembra 2025). Z ďalšieho opisu priebehu napadnutého konania je zrejmé, že nová zákonná sudkyňa postupovala plynule a realizovala procesné úkony doručovania žaloby podľa § 167 ods.1 a 2 CSP. Aktuálny priebeh napadnutého konania teda nasvedčuje tomu, že došlo k obnoveniu plynulosti konania, a to ešte pred podaním ústavnej sťažnosti.

18. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie každý priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy či čl. 6 ods. 1 dohovoru (III. ÚS 199/02, I. ÚS 154/03). Pojem „zbytočné priet'ahy“ je pojem autonómny, ktorý nemožno vykladať a aplikovať len s ohľadom na lehoty uvedené v zákone, ale treba ho vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. Pre posúdenie prípadných priet'ahov v konaní orgánu verejnej moci sa preto o to viac vyžaduje náležité odôvodnenie ústavnej sťažnosti a aspoň čiastočný chronologický opis skutkového stavu či uvedenie konkrétnych skutočností umožňujúcich reálne posúdenie ich negatívneho materiálneho dopadu na osobu sťažovateľa a jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (I. ÚS 266/2021, I. ÚS 708/2022). V prípade, ak ústavný súd zistí, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy, návrh odmietne ako zjavne neopodstatnený (I. ÚS 38/04, III. ÚS 24/04, III. ÚS 372/06). V okolnostiach prerokúvanej veci ústavný súd zohľadnil, že mestský súd po pridelení veci novej zákonnej sudkyni v podstate obratom obnovil plynulosť konania, ktorého dĺžka svojou intenzitou nezasiahla do sťažovateľových práv v ním tvrdenom rozsahu.

19. Ústavný súd stabilne judikuje, že čas na konanie bez zbytočných priet'ahov nemožno presne numericky vyjadriť. Rovnako tak nie je presne časovo ohraničená ani primeranosť lehoty, keď by mala byť tá-ktorá vec prerokovaná a najmä rozhodnutá [I. ÚS 92/97 (ZNaU 23/98), I. ÚS 61/98 (ZNaU 18/98)]. Rozhodovacia prax ESLP v obdobných veciach vychádza z premisy, podľa ktorej v civilných veciach (a obdobne aj vo veciach správneho súdnictva) dĺžka súdneho konania na jednej inštancii v trvaní dvoch až troch rokov v závislosti od povahy veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. Humen proti Poľsku, rozsudok ESLP z 15. 10. 1999, č. 26614/95, body 58 a 69, Calvelli a Ciglio proti Taliansku, rozsudok zo 17. 1. 2002, č. 32967/96, body 64, 65 a 66).

20. Na základe uvedeného je možné konštatovať začínajúce priet'ahy v napadnutom konaní, avšak nie v takej intenzite zásahu do práv sťažovateľa zo strany mestského súdu, ktorá by zodpovedala ústavne relevantnému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

21. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd uzatvára, že hoci postup mestského súdu nebol z časového hľadiska optimálny, dĺžka napadnutého konania sa nevyznačuje zatiaľ takým dlhým trvaním, aby sa dalo uvažovať o zbytočných priet'ahoch v požadovanej relevantnej ústavnoprávnej intenzite, ktorá by zakladala možnosť vyslovenia porušenia sťažovateľom namietaného základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny postupom mestského súdu v napadnutom konaní. Ústavnú sťažnosť sťažovateľa preto pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

22. Pozornosti ústavného súdu nemohol ujsť ani moment podania ústavnej sťažnosti sťažovateľa (17. apríla 2026), len dva dni po predložení jeho vyjadrenia k žalobnému návrhu (15. apríla 2026). V kontexte celkovej doterajšej dĺžky konania (20 mesiacov), už spomínaného obdobia ojedinelej nečinnosti mestského súdu (ktorý sám obnovil plynulosť napadnutého konania), sa podanie ústavnej sťažnosti právnu zástupkyňou sťažovateľa javí skôr ako účelové. Argumentácia sťažovateľa

zameraná na vyjadrenie potenciálnej dĺžky rozhodovania mestského súdu v jeho spore (s ohľadom na aktuálnu fázu vykonávania procesných úkonov podľa § 167 CSP) nemá právnu relevanciu a nie je spôsobilá zvrátiť závery ústavného súdu o zjavnej neopodstatnenosti predloženej ústavnej sťažnosti. Sťažovateľ navyše v petite (návrhu na rozhodnutie) svojej ústavnej sťažnosti ani nežiada o príkaz konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde, čo by sa v kontexte ním predložených námietok javilo ako primárny prostriedok nápravy nežiaduceho stavu v prietáhovom postupe konajúceho súdu.

23. Ústavný súd sťažovateľovi tiež pripomína, že aj v konaní pred ústavným súdom sa uplatňuje princíp procesnej ekonómie, hospodárnosti, ktorý je napĺňaný práve inštitútom povinného právneho zastúpenia kvalifikovaným právnym zástupcom, od ktorého sa očakáva, že dokáže obmedziť rámec sťažnostnej argumentácie iba na skutočne ústavnoprávne relevantné informácie zhrnuté do primeraného a zároveň výstižného obsahového rámca ústavnej sťažnosti (nie kvantitou argumentov a prepisovaním právnej úpravy a judikatúry, ktorá je ústavnému súdu známa). Ústavný súd totiž rovnako ako Európsky súd pre ľudské práva (ktorý dokonca obsah sťažnostných podaní prísne limituje vymedzeným maximálnym počtom strán) touto požiadavkou zabezpečuje vytvorenie predpokladov na efektívny a hospodárny prieskum podaní všetkých sťažovateľov, ktorí sa naňho pri uplatňovaní ochrany svojich práv obrátia (napr. II. ÚS 499/2022).

24. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jej ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu na rozhodnutie, o ktorých rozhodovanie je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

25. Na záver ústavný súd uvádza, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni sťažovateľovi, aby v prípade, že mestský súd nedospeje k relevantnému rozhodnutiu v primeranom čase, po splnení všetkých zákonných podmienok, predložil ústavnému súdu novú ústavnú sťažnosť. Ďalšia prípadná nečinnosť mestského súdu by mohla založiť už inú kvalitu posudzovania zbytočných prietáhov, čo by mohlo mať za následok konštatovanie prietáhov v konaní.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. mája 2026

Miroslav Duriš
predseda senátu